PUOLUSTUS- JA ILMAILUTEOLLISUUS PIA RY:N ASIANTUNTIJALAUSUNTO AIHEISTA EUROOPAN PUOLUSTUSTEOLLISEN STRATEGIAN VALMISTELU E 52/2023 SEKÄ VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ EDUSKUNNALLE EHDOTUKSESTA EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI EUROOPAN PUOLUSTUSTEOLLISUUSOHJELMASTA JA PUOLUSTUSTARVIKKEIDEN OIKEA-AIKAISEN SAATAVUUDEN JA TOIMITUKSEN VARMISTAMISTA KOSKEVAN TOIMENPIDEKEHYKSEN PERUSTAMISESTA (EDIP) U 30/2024

Asiantuntija Henri Vanhanen

Puolustusvaliokunnan kuuleminen 5.9.2024

Yleistä

- Puolustus- ja ilmailuteollisuus PIA ry on ollut aiemmin puolustusvaliokunnan kuultavana osana julkista kuulemista koskien Euroopan puolustusteollisuuden kehittämistä 5.6.2024. Samassa yhteydessä toimitimme (4.6.2024) myös kirjallisen asiantuntijalausuntomme valiokunnalle koskien sekä puolustusteollisuusstrategian (EDIS) että puolustusteollisuusohjelman (EDIP) tavoitteita Euroopan puolustusteollisuuden kilpailukyvyn, resilienssin ja yhteistyön kehittämiseksi.
- Euroopan puolustusteollisuuden tulevaisuuden kannalta tärkeiden linjausten valmistelu etenee kovaa vauhtia. Uuden komission työ käynnistyy pian ja puolustusteemat ovat nousemassa tärkeäksi kokonaisuudeksi sen agendalla. Pidämme tärkeänä, että Suomen tavoitteet ja kannat ovat valmisteltu huolellisesti, jotta kykenemme oikea-aikaiseen vaikuttamiseen. Tällaisen toiminnan tarpeellisuus on kirjattu myös Orpon hallitusohjelmaan, jonka mukaan Suomen hallitus sitoutuu EU-vaikuttamisen ja ennakkovaikuttamisen tehostamiseen sekä kannanmuodostuksen nopeuttamiseen.

2. Valtioneuvoston kannat EDIP ja PIA:n näkemykset

- Voimme pääosin yhtyä valtioneuvoston esittämiin kantoihin koskien EDIP-ohjelmaa. Haluamme kuitenkin kiinnittää erityistä huomiota yksittäisiin asiakohtiin:

- **Toimitusvarmuus (huoltovarmuus):** Suomen tulee pidättäytyä tukemasta eurooppalaisella tasolla tehtäviä oikeudellisesti sitovia järjestelyjä huolto- ja toimitusvarmuuden saralla.

- **Budjetin jakautuminen**: Suomen kannoissa olisi syytä muistuttaa pk-yritysten roolista, TKI-tuen lisäämisestä, hankintojen tasapuolisuuden tärkeydestä sekä tarpeesta välttää markkinahäiriöiden luomista.

- **Eurooppalaiset lippulaivahankkeet ja yhteishankinnat**: Suomen tulee painottaa pk-yritysten osallistumisen mahdollistavien toimintatapojen keskeisyydestä eikä varauksetta tue tässä vaiheessa epämääräisten hankintamekanismien vahvistamista.

- **Uudet rakenteet**: Teollisuudella oltava korkean tason edustus mikäli puolustusteollisuuden valmiutta käsittelevä neuvoston perustetaan.

Kiitos mielenkiinnostanne!

PUOLUSTUS- JA ILMAILUTEOLLISUUS PIA